

Az előfizetési ára:

Egész évre 5 frt — kr.
Fél évre 2 „ 50
Negyed évre 1 „ 25

Községeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Egész évre 4 forint, félévre 2 forint.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizethetni és egyes lappeldányokat venni lehet a kiadóhivatalban, TRAUB B. és Társa, VALENTIN Karoly, BÖHM M., LUZSOVICS L., WEIDINGER N. (Domján I.) üzletében és a fűdőhanytöszében.

Hirdetések:

mindenkor árjegyzék szerint. Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr. Nyilttérben egy sor 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Hirdetéseket elfogad:

Kiszámlán:

Barek J. és társa Erfurtban, Haasenstein és Vogler, Steiner A. Hamburgban, Daube G. L., Knoll Ignac Frankfurtban, Opelik A., Schalek Henrik, Mosse Rudolf Bécs.

Magyarországon:

Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarcz Gyula, Somogyi F., Első magyar nemzetközi irodája Budapestben.

Kiadóhivatalunk és Janovszky H. király-utcában levő hirdetések felvételi irodája Pécsen.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, Nepomuk-utca 29. sz. küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Nepomuk-utca 29. sz.

Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Kéziratok nem a latnak vissza.

Politikai szemle.

A magyar országgyűlés szombaton, 18-ikán kezdette meg utolsó ülésének működését. Az első ülés igazolta a hozzá kötött várakozásokat, amennyiben világfontosságú dolgok tárgyaltak benne. Nem a szélsőbal erők követték útjukat itt, kiknek előharcosai: Helfi Ignác, Ugron Gábor és Csánády Sándor azt követelték, hogy az Edelsheim Janszki ügyben a magyar miniszterelnökhöz intézett királyi kézirat a Ház elé terjesztessék, mely követeléstől azonban még az ülés folyamán elállottak; hanem Horvát Boldizsár és Irányi Dániel felszólalásait, kik a bolgárországi események tárgyában interpellációt intéztek a miniszterelnökhöz. Ez interpellációk következtében a magyar törvényhozásnak jutott az elsőség, hogy e fontos, egész Európát érdeklő ügyben szavát hallassa s hogy ez a nemzetközi jog s a népek önrendelkezési szabadságának tiszteletben tartása érdekében történt, örömmel veszzük tudomásul, mit különben az európai sajtó is elismer. Horvát Boldizsár interpellációja az osztrák-magyar monarchia szövetség-politikájával foglalkozik, kérve, hogy a némettel, vagy ezzel együtt az oroszral is legyenek szövetségben s hogy egy keleti bonyodalomban mely segédelmet várhatunk Németországtól? Irányi interpellációja inkább azon kérdés körül forog, hogy a bolgár eseményekben van-e s mennyiben része az osztrák-magyar monarchiának? Az interpellációkra adandó feleletekre nemcsak a magyar közvélemény, hanem az egész világ kíváncsian várakozik, annyival is inkább, mert valóban itt az ideje, hogy felvilágosítsassék a német-osztrák-magyar viszony, melve Németországnak Oroszországgal való szövetsége oly sötét árnyat vetett, mert ha ez tény, ha Németország a velünk való szövetség keretén kívül szövetkezik Oroszországgal s a Balkán-félsziget viszonyainak érdekeinkkel meg nem egyező, sőt azokkal ellenséges alakulásait lehetővé teszi, akkor igazán kérdezzük Horvát Boldizsárral: „miben áll a hozott áldozatok haszna s akkor mi értelemmel s mi értékkel bir reánk nézve a német szövetség?”

Ennek a kérdésnek felvetése pedig aligha lesz kellemes a német birodalomban, hol, miután a birodalmi gyűlés a Spanyolországgal kötendő kereskedelmi szerződés elfogadásával szétoszlott, ismét minden csendes és Bismarck herceg óriási felsőbbségének sulya alatt nyugó, ki ezt utóbbi időben azzal növelte, hogy lát: Herbert grófot helyettes kancellárrá nevezette ki. A gróf ez állásban mint felelős miniszter működik. A független sajtó meglehetősen elismert ugyan Bismarck u. n. bolgár politikáját, de ez fel sem veszi őket s meglehetősen módton magyarizálja meg nekik hivatalos lapjaival, hogy Németországnak nem az a fő, hogy mi lesz Bulgáriából (vagy akár Ausztria-Magyarországból?) hanem, hogy Francia-

ország elvágassék Oroszországtól s ez eljéteit. Azt is mondatja még, hogy hiszen Oroszország semmi olyast nem fog elnyerni Bulgáriában, mi előbb már egyszer birtokában nem tett volna. Nem érdemes tehát a szót vesztegetni.

Bulgáriában egyre bizonytalanok még a viszonyok. A regenség s a törvényhozás féltékenyen őrködik az ország függetlensége fölött, de hogy vajon Kaulbars tábornok, az orosz politikai ügyvivő odaérkezése után is — mi pár nap mulva már megtörténik — szintén így maradnak e a viszonyok, nagyon kétséges. Az oroszok kívánsága első sorban, hogy a Sándor fejedelem ellen működött összeesküvők megbüntetésé elhalasztassék, mi világo jele annak, hogy a cár kormánya e gazokkal egyetértett; 2 od sorban a bolgár hadsereget akarják orosz tisztekkel elaraszítani, mi bizonyára sikerülni is fog nekik, mert a szegény bolgárok csak azt kívánják, hogy a hadügy-miniszter legyen a törvényhozásnak felelős. Kaulbars különben sok pénzt is visz magával s így könnyen megtörténhetik, hogy a lázadó hadapródok és Struma ezred, kiknek zászlói büntetésből elégettettek, rövid idő mulva rehabilitáltatni fognak.

Anglia, ki Bulgáriában történt vereségét nem feledheti, erősen mozog; erre lehet következtetni azon hírből, hogy a török kormány folytán fegyverkezik, el lévén tökélye azon esetre, ha Oroszország Bulgáriát okkupálná, Kelet-Ruméliát megszállni, hogy így Konstantinápolyt védhesse. Hírlik, hogy a porta ezt Angliával és monarchiákkal egyetértésben teszi. Angliában, a jelek arra vallanak, egy angol-osztrák-magyar-török szövetség létesítésére gondolnak.

Romániában Bratiano miniszterelnök ellen mult esztőtörökön gyilkossági merénylet követett el, mely azonban megúszult. Spanyolországban vasárnap katonai forradalom ütött ki, köztársasági színezettel. A forradalom katonai erővel elnyomatott.

A gimnáziumról.

— A legutóbbi iskolaszéki ülésen a beíratások eredménye felolvasatván, különösen érdekes adatként hozott fel az, hogy főleg a negyedik osztályu tanulók száma szaporodott; így például a belvárosi elemi iskola negyedik osztályába eddig 96 tanuló iratkozott be. Ha most hozzá vesszük a külvárosok negyedik osztályait, az izraeliták iskoláját végzetek számát és a tanítóképezde gyakorló iskoláját — a középiskolákba készülőknek rendkívül nagy és folyton növekvő száma iránt könnyen tisztába jöhetünk. Örvedetes jelenség ez nemcsak városunkra nézve, melynek gyors fejlődését fennen hirdeti e szám, hanem mint az általános művelődési haladás bizonyossága is.

A szaporodás egyik speciális okául felhozott, hogy a vidék is mindinkább nagyobb kontingenst nyújt. E jelenség pedig nem egyszerűen száraz statisztikai adat, hanem kihívja mindazok figyelmét és érdeklődését, kik Pécs városának anyagi és szellemi érdekeit szívükön hordják.

Csak igenis jogosultnak tartjuk tehát egyik iskolaszéki tag ama felszólalását, hogy a már az elemi iskolákba idehozott vidéki tanulókat nem szabad kiengednünk és így az itteni főgimnáziumban alkalmazott numerus clausus folytán beállott bajokat okvetlenül orvosolni kell. Nem lehet közömbös előttünk, hogy a főgimnáziumba járó tanulók száma folyton apasztassék; már pedig az első osztályba járók számának korlátozása mellett a létszám évről-évre kisebb lesz. Az idegenek elmaradása anyagi kárral jár, a csökkenés pedig általában sérti városunk kulturális jelentőségét, az intézetnek jelentőségét pedig szintén kevesbiti.

A városnak úgy, mint polgárságának, a rendnek úgy, mint a tanhatóságának közös elegendhetetlen kötelessége a város fejlődése és lakosságának szaporodása miatt ama hiányon, hogy a főgimnázium a jelen igényeknek immár nem felel meg, segíteni.

Nem személyeskedés, nem rancun, nem is egy elmaradott miatti elkeseredés teszi a kérdést akuttá; állami életünk és ezzel városunk gyors fejlődése és felvirágzása teszi kötelességévé mindnyájunknak a felmerülő bajoknak erőink összesítését és kettőzött munkásság általi orvoslását. Mert mi azt hiszzük, hogy a jelen fogyatkozás erkölcsi súlyát minden tényező egyaránt éri és így kétség-telen, hogy az a rend, mely egész erejét a tanügynek, e magasatos célnak szenteli, első sorban önmaga belátja, hogy a régi alkotás a mai követelményeknek nem felel meg, hogy végre is akár magasabb kulturális szempontból, akár egyszerűen lokális érdekből vesszük is a dolgot, kell, hogy közös törekvésünk legyen: a numerus clausus alkalmazása miatt beállott hiányt valami módon s mindenesetre olyképp pótolni, hogy a megoldás jó és tisztességes legyen.

A kérdés tehát az — a szükségességért szót vesztegetni felesleges lenne — mi módon lehetne a korlátozás megszüntetéséig elérni, kivívni? Első sorban természetesen másra nem kell gondolnunk, mint a főgimnázium első, esetleg második osztályának párhuzamos osztály felállítására által való kibővítésre, hogy így lehetőleg legalább egyelőre a bajon segítve

legyen. Ezt kívánni, sőt követelni teljes jogunk van; de mert ez közös érdek, valóban csodálkozunk azon, hogy egyáltalán követelni kell. Am a város áldozatkészsége is bizonyára előmozdítaná az ügyet, ha azt igénybe venni szükségesnek tartanák.

És ha e terv nem sikerülhetne — akár anyagi érdek miatt, akár tanerők hiányából — vagy, ha a felállítás dacára is folyton szaporodnék a szám, meg kell érlelődnie a másik kérdésnek: miként nyerhetnénk városunk részére egy második gimnáziumot, vagy nem hozhatnánk-e ez ügy megoldása a fő-reáliskolával kapcsolatba?

Be lévén igazolva, hogy a főgimnázium az oda sereglő ifjuság befogadására nem képes, ha most már ugyanott párhuzamos osztályok felállításától az eddigi szívóssággal eltekintenek, teljesen okadatolt azon törekvés, hogy egy második gimnázium álltassék fel.

Nagy és szép feladata ez a városnak és e feladat sikerét az általános érdekeken kívül paedagogiai okok is követelik; mert a főgimnázium — a jelen igények mellett és a középiskolákra képestített világi erők nagy számát mérlegre vetve — nem lehet kezdő noviciusok kísérleti iskolája.

A jelen állapottal mindenki elégedetlen; sajnos kell konstatálnunk, hogy a bizalmatlanság mindinkább terjed és csak sajátos viszonyaink nyomják el a bátrabb és szabad fellépést. De végre is főgimnáziumunk régi jó híre, egyes tanerőinek kitünősége kihívják a nyílt szót. A társadalom nem zárkozhatik el ily fontos ügy elől s valóban a mostani nevelési rendszernek egyik legnagyobb hibája, hogy édes-keveset törődik a szülő a tanítási móddal s a nevelés eredményeivel, pedig még a legigénytelenebbnek tetsző dolgok is megérdemlik figyelmünket, vagy például lehet-e — vonatkozás nélkül mondva — közömbös bárkire is, hogy a történelem, még legérdekesebb részeiben is, mely részek tárházai az önálló gondolkodás és szabadabb szellem mintaképeinek, magyarírást és buzditó szavak nélkül szöszörint a könyv olvasása nyomán adatik elő? Nem, ez is méltó a megfontolásra; mennyire fontos tehát a gimnáziumi ügy egészben és így nagyon időszerű, hogy az érdekeltek mielőbb hozzáállassanak az ügy sikeres megoldásához.

Minden nagy feladat nagy küzdelmekkel, nehézségekkel jár; a felvetett kérdés meg ezeken kívül kényes is, sőt kényes oldalát fokozza a nálunk nagyon is divó megféleml-

A „PÉCS” TÁRCAJA.

Fürdőben.

Ám disputálják, hogy beteg vagyok, vagy legalább is beteges. „Halvány az arc, gyengék a végtagok. Barátom — mondják — ideges!”

Nézem, tapintom, észlelem magam. Kutatgatom: mi faj? mi bánt? Sehol, se baj, minden hiánytalan, Nem kérek port, se pirulát.

Nem hagynak békét, egyre szüntelen lenszombe kételyt hintenek. Addig beszélnek, míg már elhiszem S valóban az leszek — beteg.

Fürdőbe küldnek a gyógyulásra, Ott jobb a víz, edőbb a lég, Kiföldre menjek, hogy az is lássa: Magyarának pénze van elég.

Nos itt vagyok már; fürdöm, izzadok, Iszom vizet, járok hegyet, S most érzem csak, hogy mily beteg vagyok, Csak tárcám az, mely könnyű lett.

De térjek én csak egyszer vissza még. Tudom, hogy ki sem mozdulok, Jobb volt hon akkor is, ha szenvedék, Hát még, ha beteg sem vagyok.

B. K.

Scheuthauer dr tanár a koleráról.

A tudomány gyors haladása különösen a technikai és természettudományi téren észlelhető. Oly dolgok, melyek egy év előtt még a mesék világába tartoztak, ma már köztulajdon képeznek és nem találnak bennök semmi különösét, vagy feltűnőt; újabb kutatások, újabb vívmányok a röviddel ezelőtt még látszólag lehetetlen lehetségesre teszik és minden meggyökerezett elméletet halomra döntenek, hogy romjaikon a modern tudomány lobogója tüzessék fel.

A természettudományok legújabb vívmányainak egyike a kolerabacillusoknak, azaz amaz apró lényeknek Koch által eszközölt felfedezése, melyek az ázsiai kolerának kizárólagos hordozói és terjesztői. Egy fél századnál tovább tapogatóztak a setében és alig jutottak tovább valószínű és valószínűtlen foltevéseknél. Majd a levegőt, majd a talajvizintyokat, majd meg a legkülönfélébb miazmákat okozták a kolera előidézésével, terjesztésével sat. és ennek megfelelőleg találmokra keresték az ellenszereket és a legkülönfélébb óvó-rendszabályokat hozták javaslatba.

Ma már ismerik az ellenséget. A kétség ki van zárva, miután úgy Nicati tanárnak Marseilleben, valamint dr Kochnak Berliuben sikerült állapotoknál a belekbe vezetett kolerabacillusok által kolerabetegséget előidézni. Egészen pontosan ismerik a feltételeket, melyek mellett a bacillus él, tenyészik, milliard-szorosan gyarapodik és pusztítóan hat; de azokat a feltételeket is ismerik, melyek mellett életképtelenné válik, kihal és ártalmatlanná lesz. Ha egyszer ezek a tényezők ismeretesek, úgy az első feltételeket természetesen könnyebben szüntethetjük meg, vagy legalább küzdhetünk ellenük és a mennyire emberi óvatosság megengedi, védekezhetünk ellenük.

A kolera lényege egészen specifikus bacillusoknak, az úgynevezett kommabacillusoknak az emberi belekben való föllépésében áll. A belekbe kizáróla-

gosan a gyomron át jutnak. Nem a levegő által terjesztetnek, hanem kizárólagosan étel és ital által vitetnek a gyomorba, honnét a belekbe vitetnek tovább. Ha élve jutottak a belekbe, úgy ott rövid idő alatt milliomszorosan gyarapodnak, hánysái ingert, görcsöket keltenek, megmérgezik a vért és számos esetben az egész megmérgezését okozzák. Nem is történik ez majdnem soha egészséges gyomor mellett, mert a gyomorsav megöli a bacillust. Ha azonban, mint pl. gyomorhurutnál, nincsen elegendő gyomorsav, úgy az utóbbi nem is képes a bacillusokat megölni és ártalmatlanná tenni; élve jutnak a belekbe, itt megtalálják a gyarapodásukhoz szükséges reakcióit s aztán pusztítóan hatnak. Mi következik ebből? Hogy a legjobb védelem a kolera ellen az egészséges gyomor és hogy a kolera való hajlandóságot a beteg, vagy gyenge gyomor állapítja meg. A míg a gyomor teljesen egészséges és rendszeren működik, addig véde van a kolera ellen, miután még abban a kiszámíthatatlan és bizonyos körülmények között elkerülhetetlen esetben is, hogy kolerabacillusok jutottak belénk, az elégségesen meglevő gyomorsav maga megadja az ellenemert. Ebből következik tovább, hogy óvakodnunk kell, nehogy ezt a hajlandóságot önmagunk megteremtjük, azaz, nehogy a gyomrunkat megrontsuk s ez által ellenállásra képtelenné tegyük. A fővalom a kolera ellen tehát a mértékletes életmód és minden életrendi kihágásnak gondos kerülése. Mindenki tudja, mi árt meg neki legjobban és általában mondható, hogy a mostani gyümölcsévadban még jó gyümölcsnek is túlságos élvezete könnyen megrontja a gyomrot, miért is különösen ezt a pontot illetőleg a szükséges óvatosság soha sem tévesztendő szem elől. Mentől kevesebb gyümölcsöt eszünk, annál jobb; semmit sem enni a legjobb.

A kolerabacillus kivész továbbá, ha buzamosabban 100 C fok melegnek van kitéve. A végkövetkeztetés az 5-ök rendszabályokat illetőleg ebből köny-

nyen kivonható. Ne együnk semmit, a mi hideg, a mi röviddel előbb az említett hófoknak nem volt kitéve. A vízzel talán gyakrabban vezetettnek bacillusok a gyomorba, mint az ételekkel. A bacillusok a csatornákból a rendes földre és innen a kutakba, vagy szivattyu állomásokba jutnak. Vajon a nálunk használatos szűrők képesek-e azokat kikapuzítani, az kétséges, de módunkban áll nekik hőség által véget vetni. A szűrt viz természetesen jobb, mint szűretlen, de a legjobb mód a koleracsírak kikapuzítására a víz felforraltása. Lehitve, vagy jégre állítva használható azután, a nélkül, hogy káros hatástól kellene tartanunk. Ugyan ez áll a mosó és mosó vízről is. Felforraltatlan, hideg tej, nyers saláta ugyan ez okból kerülendő. Kenyer helyett inkább zsemlyét együnk, miután a kis zsemlye jobban sütődik át, mint a nagy kenyér, a melynek belsejében netalán levő bacillusok nem voltak teljes biztosággal elég ideig a megölelő szűrők szűkese hőségnek kitéve. Általános elvül tekintendő, hogy hideg ételek és italok lehetőleg kerültessenek és az ételek forrón fogyasztandók. Hosszabb idő óta lekvő palacsokt, vagy már régebben úvegekbe tett bor mérsékletesen vére egészségesebb, mint a kormakban kimért bor és sör. Erős bor és erős sör, s fok szeszartalommal, ajánlatos; ásványvizek is használhatók, melyek oly vidékekből erednek, melyek a töltés idejekor nem voltak megfertőztetve.

A kolerabacillus különösen nedves talajon tenyészik és a szárazságban kivész. Ez a számos kísérlet alapján nyert tapasztalat halomra dönt egy régi elméletet. A tanulság erre minden kétségen felül álló tényből önkényű következik. Óvakodjunk nedves, piszkos fehérművel való érintkezéstől, hagyjunk minden megmosott ruhadarabot jól megszáradni és — az utacákat lehetőleg kevéssé öntözzük. A meg levő bacillusokat megöli a száraz levegő, a száraz föld; jó esébe vagy öntözés újból fölleleszti őket és elősegíti gyarapodásukat.

lítési rendszer. De ha számításba vesszük a magyar vallás- és közoktatásügyi miniszternek éppen a középiskolák reformja és szigorubb ellenőrzése iránti elveit és terveit, bizonyosak lehetünk arról, hogy üdvös számunkat a kormány is támogatni fogja.

Politikai hírek.

— **Kossuth Lajost** a bolgár kérdés felszínre kerülése arra indította, hogy Helfy Ignáchoz levél ítézen, melyben a keleti kérdést taglalja. Nézetet, melyeket ritka szabotossággal hangoztat, a magyar nemzet közérzetét képezi. Szerinte „a keleti kérdés orosz hatalmi terjeszkedés kérdése panszlavizmussal kombinálva.” Külügyi politikáit iránt nincs a legnagyobb elismeréssel azt hisszük: bátran elmondhatjuk, hogy e tekintetben sem áll nézetével Magyarországon egyedül, hol minden értelmes polgár külpolitikai abc-jét a Balkán félsziget államainak függetlensége képezi. Kossuth szerint a politika közös létekeke úgy Ausztriának, mint a Habsburg-dinasztiának, valamint Magyarországnak és éppen azért, mert ez valóban így van, az osztrák-magyar külpolitikának is ez irányban kell törvényesülnie, jobban mondva: érvényesítenie, ha mindjárt áldozatunkba kerülne is a delegációk és országgyűlések bizonyára minden tőlük telhetőt el fognak követni, hogy ez irány érvényesüljön. E politika követése üdvös lenne a Habsburg-dinasztiára is, melynek pedig Kossuth tudvaleg nem a legodaadóbb harcosa, honszerelme azonban legelőzidegenkedését is valóban meghatáro, midőn felkiált, hogy a Habsburg-dinasztiának „legyen üdvözölve minden előnye, mely hazám létérdekének biztosításával lett megszerezve.” Így kell a hazát szeretni. Tanulhatnánk tőle az engesztelhetetlent. — A levél foglalkozik a hazai ügyekkel is, jobban mondva viszonyaink esetelésével, melynek színei hogy nem legelőzidegenkednek, talán mondanunk sem kell. Kikel a pártérdek, az újjabkori parlamentarizmus és súlyos átká ellen. Készségesen aláírjuk, hogy igaza van a nagy hazánkfianak: konstatálnunk kell azonban, hogy e bűnbán egyformán leledzik Magyarországon mindenki, még talán a pártönkivül is és hogy e nélkül a parlamentáris kormányforma nem is volna fenntartható. — A távolból Kossuth úgy találja, hogy mi magyarok nagyon, de nagyon „simulékony, hunyász faj lettünk” és legnagyobb bajunkat abban látja, hogy „ép aminő általános a hősiesség bátoraság fajunknál, a polgári bátoraság ép oly ritkává lett.” Lesújtó kritika főként oly igazlelkű férfiatól, mint aminőnek Kossuthot az egész világ elismeri. Csak az vigasztal, hogy mások s éppen elleneséim — hogy önéretünkön ne is szólnék — másként ítélnék rólunk s hogy a férfi, ki ezt mondja, bár a messze távolság mellett is együtt érez ugyan velünk, de a megélhetésünket gátló nehézségeket és kényelmetlen helyzeteket nem akarja számbavenni és javunkra betudni.

— **Abaujmege szépi kerületében**, melyet eddig a kormányparti Tischer Vince képviselt, Szikla y Ede takarékpénztári igazgató, függetlenségi párti választatot meg, miután a kormánypart jelöltje visszalépett.

— **Apponyi Albert gróf** vasárnap tartotta Jászberényben képviselői beszámoló beszédét, nem mintha ennek szükségét érezte volna, hanem bizonyára leginkább azért, hogy úgy a saját, mint a mérsékelt ellenzék nevében bizonyos kérdésekben nyilatkozatot tegyen. A nemes gróf mindenekelőtt az Edelsheim-Jászki ügygel foglalkozott s miután kinyilvánította, hogy ez ügyet a királyi kázzal végleg elintézték tartja, szükségesnek látta határozottan kijelenteni, hogy ő a képviselőházban ez ügyre vonatkozólag nyilvánított álláspontjától se balra, se jobbra el nem tért s nem is fog eltérni. Elítélte a közigazgatási reform-törvényeket, melyek, mint mondta, csak a párt-uralom erősítésére hozattak. Szólt a rossz pénzügyi gazdálkodásról, minek méltó bekoronázása, szerinte, a 22 milliós póthitel s végre összartzatásra — „politikai általános védkötelettség” szölvít fel az ellenzék elemeket, vagyis a függetlenségi

A kolerabacillusok meghalnak továbbá, ha karbolsavba teszzük őket. A karbolsav ennélfogva a legjobb fertőtlenítő szer s különösen ebed előtt ajánlatos a kezét öt százalékos karbolsavval (95 százalékos víz és 5 százalékos karbolsav) alaposan megmosni. A nagyobb mennyiségben levő rothadási baktériumok is megölők a kolerabacillusokat. A csatornák alapos kiöblítéséről szóló régi elmélet tehát semmit sem ér. Mentül több és mentül régiebb hulladékok vannak tehát a csatornáknak, annál több rothadási baktérium fejlődött bennük, melyek a csatornába jutó kolerabacillusokat valószínűleg táplálékul elvonás által megölik. Ha a csatornákat kitisztítják, úgy a kolerabacillusok bennük megtalálják a nekik való nedvességet és úgy gyarapodnak ott, mint a hal a vízben.

A kolerabacillusnak szívós az élete. Kibir tiz fok hideget, a nélkül, hogy tönkre menne. Ily hőmérséklet mellett nem szaporodik ugyan, de életben marad. Így tehát a mi egóvünk rendszeres ösi hőmérséklete nincs befolyással a kolerára. Még rendszeri sem képes rajta kifogni. A jelenlegi járvány tartamát ennélfogva halandó ember nem képes kiszámítani, de remélhető, hogy a hatóságok gondos ébersége és az egyesek óvatos életmódja által rövid idő múlva megszűnik a veszedelem.

A belekben élő kolerabacillusok halálos hatása egy még pontosabban fől nem ismert, általa kiválasztott mérgeinek tulajdonítandó, mely végre ő reá magára nézve is veszélyessé válik.

pártiakat és a mérsékelt ellenzékét „az elvek feladása nélkül”. Milyen szép is lesz az, a közjogi alap hívei és esküdt ellenségei — egy táborban. A beszámoló beszéd legfontosabb része azonban az, mely a bolgár eseményekkel és ennek kapcsán külügyi politikánkkal foglalkozik. Apponyi a legutóbbi eseményekből úgy látja, hogy a német szövetség mellett is magunkra vagyunk hagyatva — hogy az a politika, mely Oroszországnak Bulgáriában való berendezkedését türi — s a miénk ezt látszik cselekedni, ellenkezik életérdekeinkkel. E nézetet nyilvánítja a gróf a képviselőház színe előtt ülésén is, interpellálva — a Horvát és Irányi által elmondottakhoz csatlakozva — Tisza Kálmánt, vajjon változott-e újabb időben a régi osztrák-magyar-német szövetség s ha igen, mennyiben? — Ez interpelláció is élénken bizonyítja, hogy Magyarországon jelenleg pártkülönbség nélkül a kérdés foglalkoztatja a politikusokat, kiknek felvilágosítását és megnyugtatótát a miniszterelnök bizonyára nem fogja elmulasztani.

Szász Károly.

Szász Károly reform. püspök, a kitünő egyház-egyik, a magyar költők egyik legjelesebbje, közelítünk meg a kiváló férfi, baranyamegyei környájában a legközelebbi napokban városunkba is eljön, hogy az itteni kis leányegyházát meglátogassa.

Midőn élénk örömmel regisztráljuk e hírt, szívesen elismerjük annak jogosultságát, hogy a derek férfi ünnepélyesen fogadtassék s részt veendnek a vendég üdvözlésében nemcsak a város hatóságai, hanem a társadalom vezéregényesei is felekezeti különbség nélkül; mert Szász Károly látogatása nemcsak a kis ref. leányosztálynak szolgál igaz öröme, hanem a püspök ur kiváló tulajdonainál fogva megistelő az egész városra.

Alig egy-két száz híve van a református egyháznak itt, de ezek legtöbbje intelligenciánk számotvetőit képezik és a püspök büszkén tekintet a kicsi, de erős csapatra. Együttal azonban tanuja lesz annak, hogy a híveit környező tisztelt nem török meg a vallási türelmetlenség zatonján, mert nálunk a testvériség érzete sokkal erősebb, hogyszem felekezeti viszálykodások fejlődhetnek ki. És e rokonérzetben nem a hatalom büszkesége, nem az imponáló túlsúly engedékenységét mutatkozik, hanem igaz testvériség, mely mindnyájunk közkincsét képezi.

Ki ne értené fel annak jelentőségét, hogy a reform. leányegyház tudós püspöke meglátogassa — erősíteni híveit a hit ösvényén és a hazafiai erényekben. Egy kis családot alkotnak ok, püspökük látogatását szeretet övezi körül. És a családú ünnepegy legyen bármely szükörő, mindig közérdeklődést kelt, még a legelfogultabb kedély is feldereng a mások öröme. A tudós egyháznagy igéi átatos hallgatokra fognak találni saját hűveiben, de fokozni fogják együttal a más vallásnak testvériségi érületét is. És a minden szónoklatában kitünő hazafias szellem fennem hirdetendi, hogy egy édes hazának vagyunk gyermekei s a hazaszeretet magasztos érzetében mindnyájunknak egyesülni kell.

És ki ne érezne örömet a jeles költő látára? Egyik utótrője ő nemzeti irodalmunk fejlődésének; nagy tehetségével, lankadatlan buzgalommal, felekölt gondolkodásával irodalmi munkásokká válik.

De a közművelődés, a tanügy és népevelés fejlesztésének nagy munkájában is kiváló tevékenységet fejtett ki, nevére e téren is érdemesítő tette.

Az általános érdeklődés tehát, mely jöveteléhez fűződik, nemcsak jogosult, de elmaradhatatlan is oly helyen, hol a hazafiai tiszteletet a felvilágosodás szelleme is ébren tartja. Szívesen üdvözöljük ok körünkben!

— **Az ugynevezett Janszki ügy** s az ezzel kapcsolatos politikai viták és katonai személyváltozások előtérbe helyezték a hadsereg kérdését, vagyis égetővé vált, hogy a kiegyezési törvény szellemében a magyar államcszema a közös hadseregben is kifejezést nyerjen. Sokan hozzászóltak már e rendkívül fontos kérdéshez és számos rőpirat jelzi ez ügy időszerűségét; de mert a rőpiratok legutóbbi politikai okokkal foglalkoznak s magát a katonai szempontot figyelmen kívül hagyják, nem is találtak közérdeklődésre s inkább a párt-nyilatkozatok szük keretébe illettek be. A legközelebbi napokban azonban egy rendkívül érdekes és méltán figyelmet keltő rőpirat jelent meg e kérdésben, mely éppen a katonai szempontot taglalja. A rőpiratot Bolgár Ferenc, a „Katonai Lapok” szerkesztője s a katonai ügyek egyik leghivatottabb zsznalsztája írja, tárgyilagos, de a modern kiválnak s a nemzeti igények jogosultságának hangján. Ha egyes részeit — főleg a politikai részt — nem is írjuk mindenben alá — készséggel elismerjük a rőpirat nagy fontosságát és gyakorlati hasznát is, ajánlván azt olvasónk figyelmébe.

— **Pécs sz. kir. város leg több adótfizetőinek** a m. kir. adóhivatal által szerkesztett kimutatásnak elkészülvén, az a netalán szükséges felszólalások megtehetése végett f. hó 23-tól egész 30-áig terjedő nyolc nap alatt köznapokon reggeli 9 órától déli 12 óráig és délután 3 órától 5-ig, vasárnapon pedig reggeli 9 órától 12-ig a városi főjegyzői hivatalban betekinthező s ezen idő alatt a felszólalások ugyanott megtehetőek.

— **A városi költségvetés** már el készült, hogy a közgyűlés elé terjesztetvén, a törvényes időben — október hó 31-ikéig — a belügyminiszteriumhoz felterjesztessék. A bevételek előirányozva vannak a számvevőség szerint 237,497 frt 18 krral, a gazdasági és pénzügyi bizottságok szerint pedig 235,627 frt 29 krral; a kiadások éppen így 297,678 frt 83 és 299,215 frt 11 krral. Mutatkozik tehát hiány 60,181 frt 65 kr, illetőleg 63,587 frt 82 kr. — Mint értesülünk, a pótlék a jövő évre is 30%-ban állapítatik meg, mert újabb, nagyobb szabású beruházások nem fognak eszközöltetni; a túzóltói intézmény

ugyan, mint örömmel értesülünk, szervezeti fog, de a fedezet megvan, mert a színház és zenekar subvenciója elegendő, ezen örszszeg a túzóltói intézmény átalakítására fog fordíttatni.

A járvány idény.

Elkészülve lehetünk arra, hogy az ősi esőzésekkel az ország több pontján és különösen a fővárosban folytonosan növekedő mértékben dühöngő különböző járvány és különösen a cholera még jobban terjedni fog. Ismeretes ugyanis, hogy ősszel, mikor a számtalan szervi anyag bomlásnak és átalakulásnak indul, leginkább kedvezők a körülmények azon tényezők fejlődésére és fejlesztésére, melyekből az emberi egészséget megtámadó okok erednek. Koch berlini tanárunk kutatásai után majdnem bizonyos, hogy a baktériumoknak és különösen a cholera bacillusnak tenyésző eleme a víz — a nedvesség és nem, mint sokáig hitte a világ, a szárazság, mely különben minden élet pusztít, tehát a bacillust is. A víz a nedvesség éltető eleme, tehát a cholera-bacillusnak is és ez magyarázza meg azon jelenséget, hogy a tengerparti vidékeken leginkább fejlődik és legmákosabban uralkodik.

Városunk fekvése, mely lehetővé teszi a víz leheő leggyorsabb lefolyását és azon szükta-talaj minőség, mely a víz behatolását szinte lehetetlenné teszi és a melyen a város egyes részei nyugosznak, olyan természeti sajátságok és a járvány ellen oly páncélok, melyek mellett, ha a város csak egy kis mértékben támogatja a természetet, szinte matematikai bizonyossággal menekülhetünk a járványoktól és főleg azok borzalmas alakjától: a cholérától.

Világos azonban, hogy úgy, a mint most van, kivéve amikor a jó Ég kegyelmes záporosókat áraszt reánk, nincs talán az egész országban város, mely kedvezőbb cholera-bacillus tenyészdekkal bírna, mint a melyenket Pécs városa az ismert híres házikifolyásosokban bir. Meg kell jegyeznünk már most, hogy utóbbi napokban a rendőrség kitünő buzgalmat tanusított annak ellenőrzésében, hogy a tisztaság ezen szűzenfoltjai desinificálva legyenek. De az mind hiába. A rendőrség minden erője megtörök a háziurak és lakosok tudatlanságán és impertinentiáján, mely abban nyilvánul egyrészt, hogy a szabályrendelet ellenére mindenféle szervi anyagokkal megtömött folyadékokat öntenek ki az utcára, másrészt, hogy ha már kiöntik, nem desinificálnak, sőt ha csak a város nem seprteteti el az ablakok alatt rothadó, bűzös posztákat, heteken keresztül nem tisztítatják el. Csak a sors boszúja keze itt is érvényesülne úgy, hogy az ilyen piszkot túró indolentiát egy pár cholera-bacillusal látogatná meg.

Most természetesen nem marad egyéb hátra, mint törhetetlen buzgalommal folytatni a desinificálást; a rendőrség legyen éber és gondolja meg, hogy óriási felelősség terheli és legyen reá elkészülve, hogy a művelt társadalom a mint most teljes körösi támogatásával kíséri és sürgeti, hogy a legnagyobb kiméletlenséggel járjon el mindenivel szemben, egy másrészt el fogja itélni, ha engedékenység miatt a túrt tisztatlanság járványt hoz nyakunkra. Vaszary alkaptány urat olyan tisztviselőnek ismerjük, ki a célnak megfelelő utakat és eszközöket meg tudja találni és alkalmazni is; a város művelt közönsége elvárja tehát tőle, hogy mint az igazi erélynek képviselője fog akarni és ahhoz mértén tisztében eljárni.

Nem ígértek tételére és senki által nem követett rendeletek kibocsátására van szükség, hanem közvetlen ellenőrzésre.

— **Az ellenőrzési szemle** Pécsen a következő sorrendben tartatik meg, u. m.: f. é. okt. 2-án a belvárosban, 3-án a siklósi külvárosban, 4-én a budai külvárosban, 5-én a szigeti külvárosban, 6-án a bányatelepen tartózkodó szab. és tartalékos honvédekkel a 19-ik honvéd-gyalog feláldandó parancsnokságának a gaz-gyár mellett levő új laktanyájában, reggeli 8 1/2 órakor. Okt. 10-én a belvárosban, 11-én a szigeti és siklósi külvárosban, 12-én a budai külvárosban, 13-án a bányatelepen tartózkodó közöshadseregbeli szabadságot és tartalékosokkal az 52-ik ezred hadkiegészítő parancsnokságának helyiségében, mindenkor d. e. 9 órakor. Az utó ellenőrzési szemle a közöshadseregűel f. é. nov. 2-től 6-ig, a honvédségnél pedig nov. 15 és 16-án tartatik meg. Ez ellenőrzési szemle mindazok tartoznak megjeleneni, kik a f. évben tényleges szolgálatban nem állottak, az 1874-ik évben sorozottak kivételével.

Szinészet Baranya-Sellyén.

Szept. 23. 1886.

Véget ért a szini szezon városunkban; „... Elfogyott a pénz s a posztó, bucsuzik a szinlap-ösztő.” A „legszűkegűtő utáni bucsu-előadás” is megtörtént „a karszemélyzet javára”; most már több, mint komoly, hogy valóban eltávoznak Thalia vándor papjai.

Bevégezték itt működésüket s megelégtülten válnak meg egymástól, a szinészek is, a közönség is. — Örülnek, hogy volt szerencsésük. A közönség annyiban örül, hogy e volt folytan immár a multnak adhatja át szerencsésjét; mert akármily buzgó is a pártfogás, de végre is már-már megelégtültek azt; kívánt, ha oly áldozatok árán kell tenniük azt, mint a legutóbbi napok hőségében, — mindamellett nem csökkent az érdeklődés a legutolsó perczig sem. — A szinészek szintén örülnek, mert a szó szokott értelmében valóban volt szerencsésük.

A tervezett műkedvelői előadások is megtörténtek, s a lehető legváltozatosabban s legmulatságosabban folytak le.

Csakugyan három „műkedvelői előadásról” szólhat tudósításom.

A legelső ilyen volt „A falu rossza” Radoties István s Moré Sándor műkedvelői urak fellépésével. Radoties Góndor Sándor szerepében igen csinos és fantasztikus népsziműi alak volt. Moré Sándor a Gonosz bakter szerepét játszotta sok eredetiséggel és humorral.

Második műkedvelői előadással a „Piros bugyellár” került színrre, melyben szintén Radoties ur játszotta a Kóza Gyurka szerepét, az őrmester szerepében pedig bizonyos Csillag Pál ur manipuláskodott.

Legérdekesebb a harmadik előadás volt, mint-hogy abban csupán női műkedvelők vettek részt. Színrre került „Egy férj vétkese” című mulatató francia vígjáték, felléptek Veigl Mariska k. a., ki igen csinos jelenség volt s színdz mérséklettel játszotta szerepét; továbbá Veigl Ilka k. a.

egy bohókás, kaczer párizsi nőt sok természetességgel s otthoniassággal személyesített; végre Zombori Erzsike k. a. egy szobaleány szerepében forgott igen kecsesen.

S mind emez előadásokat a mi legfőképpen nevezetesekké teszi, az, hogy az előadást rendszeren táncvigalom követte, s a helybeli, valamint a vidéki fiatal-ság ugyancsak kirakta a kopogóst, úgy hogy bizony öreg éjszaka is volt már, mikor a nők távoztak, a férfiakat pedig már csak a hajnal vetette haza — végig éjjel éjéltelve valamennyi szép lányos-láz ablaka alatt...

Most még csak arról kellene beszámolni, hogy mind ebből aztán mi jut a dunántúli, valamint az erdélyi közművelődési egyesületeknek?

Arról már csak Püspöky ur a társulat komikusa számolhatna be illetéknépen: „Az első műkedvelői előadás jövedelme a miénk mint s z i n e s e k e l e ; a második szintén a miénk, mint k ö z m ű v e l ö d é s i e g y e s ű l e t e t, (a közművelődést terjesztjük mi is, most éppen a Dunán túl.) A harmadik szintén a miénk, mint erdélyi közművelődési egyesületé, ha oda kerülünk, majd részolgálunk.” — Épen mint az Aesvpp mesésben az orszálan. Sz.

Dezso Miklós szőlészeti és borászati vándortanító jelentése.

(Folytatás.)

Április 1-én Kaposvárra utaztam, hol 2-án gyakorlati előadást tartottam, igen szép számú érdeklődők jelenlétében; megjegyzendő, hogy a birtokosok vin-celleirekkel voltak jelen, ez mindig kívánatos is s majdnem verseny fejlődött ki a vinellek között a metszés helyes kivitelénél.

Ugyanott egy kis terület engedtetett át kísérletre kísérleti szőlőtelep, melyet fölmértem s később rajzban is megküldöttem, ott a folyó évbén létesülni is fog a telep.

Április 3-án Simonfán tartottam gyakorlati előadást legelőző számú érdeklődők előtt.

Április 4-én Gálósán igen szép fajtáitványeket találtam s e munkálat folyamatosan van most is méteres ültetésre, de a mivelés — a nép végezve — egészen elvétel, főleg egyes fajoknál, miért is felszólítás folytán részletes rajz- és írásbeli utasítást küldöttem, mintegy állandósítása végett a megtartott gyakorlati előadásomnak.

Április 5-én Ursurgón voltam, hol a telep ültetése lett volna feladatom a már megküldött terv szerint, de elmaradt, mivel sem vessző nem volt, sem rigolirozás nem történt.

Április 8-án Helyesfán a kísérleti szőlőtelepen a sima vessző, úgy a gyökere vesszővel való ültetés kellő magasságban való visszametszését végeztettem, lúgasokat metszettem.

Április 9-én és 10-én a patácsi határban egy magyar holdas területen a hármas ültetés jelzését végeztem.

Április 12-18-ig rendelet értelmében Kecskeméten voltam, a telep megszemlélése, Comy T. francia szőlőművelési gépjén a feltaláló által bemutatott szőlő-oltási módok eljárástása s az ott tartott értekezleten való részvétel végett.

Április 20-án Pécsen amerikai (riparia) szőlőmagot vettem el, de a tuliszáraz időjárás s a magvak csekély csirázó-képessége folytán alig kelt ki 40—50 szála és 2 dekagramm magból, cserépben, a legodaadóbb kezelés mellett 33% kelt ki.

Április 23-án Egerághon többféle jeles faj gyümölcsöt ottottam s a fiatal ültetés gyümölcsösben többek jelenlétében a nyésést mutattam meg, végezve azt.

Május 8-án szintén Egerághon voltam, ott a plébános ur szőlőjében legelőző számú érdeklődőnek a szőlőgyógyászat, mint egyik legelőzesebb munkáról gyakorlati előadást tartottam.

Május 9-én Pécsen tartottam szőlőgyógyászati (válogatás, fáttyazás, tördelés) előadást, mivel majdnem kizárólagosan a gyógyászati által síttek meg a tökéket, e munkát nők és gyermekek végezve.

Május 11-én a nagy-petérdi határban Csokadia pusztán voltam, ott egy jeles gyümölcsösöt és egy jól kezelt méhest néztem meg.

Május 12-én és 13-án a pécsi kísérleti telep gyógyászatiát sajátkezűleg végeztem.

Május 14-én rendelet folytán Kis-Tapolcsányba utaztam, hol a szőlőszetet a vinelleképezdekké igazgatói és szakársaimmal néztük meg, 18—20-ig a budapesti országos kiállítás szemléltük meg, a szakba vágó tárgyak részletes attekintésével.

Május 23-án Kaposvárra utaztam, ott a szőlőgyógyászati 24-én gyakorlatilag mutattam be.

Május 25-én Tolnamegyében: Lengyelbe utaztam s ott egy szép szőlőszetet néztem meg s gyakorlati előadást tartottam a szőlőgyógyász helyes keresztülteléről, egy pár töke mellől ott is a földet kiastva, annak bizonyítása végett, hogy a hol gyomláskor a talán meddő vesszőket a töke egyik feléről letépték, ott gyökerezet nincs s így a gyomlással teszik felfelüvé, szárazzá, később korhadóvá élte derekán a legelőbb tökéket.

Junius 20-án Helyesfán a kísérleti szőlőtelepet néztem meg, a csipkedés, bekurttatás, betöltés, mi által az új ültetések szebben gyarapodnak, több zöldje lévén, a felvett tápanyagok gyorsabban és jobban dolgoztatnak fel s így a gyökerezet is sokkal erősebb, mint a visszacsipkedett tökéket.

Egész junius hóban Pécsre leküldött cognac-pártást tanulmányoztam.

Julius hóban betegségem miatt szabadságot nyerván, hivatalos teendőimet nem végezhettem.

Augusztus 11., 12. és 13-án táviratilag Szegzárára lettem küldve, a megyei közgyűlésen tartandó phylloxera-ügy miatt, ott a tárgyaláson tehetőségem szerint részt vettem, ajánlván egy védekezési telepet lehetőleg bő víz mellett, homokon és közlekedési utvonál közelében.

Szeptemberben rendelet folytán Budapestre utaztam, ott az értekezleten vettem részt és a nemzetközi gazdag szőlőkiállítást részletesen tanulmányoztam; majd a budai vinelleképezde mintaszűretjén s az ott tartott értekezleten részt 5 napig; végül október 4. és 5-én a székesfehérvári védekezési szőlőtelep oltás-eredményeit láthattam, mely meglepő eredményt mutatott fel; ugyanott a védekezési módok felett tartott értekezleten vettem részt.

Október hó végén Budapestem az igen gazdag és tanulságos nemzetközi gyümölcskiállítás néztem meg, hol eddigi gyümölcsismeretemet tetemesen gaz-

dagítani volt alkalmam, ugyanakkor a gyümölcsészeti kongresszuson is jelen voltam.

A „mezei gazdasági egyesület“, úgy a „Pécs-baranyai kertész-egyesület“, valamint a „Pécsi szőlősgazdák egyesületének“ gyűlésén — mint rendezés meghívott — lehetőleg mindig részt vettem, azokban az ügyekben, amelyekben én mint szőlősgazdák bizottságának tagjaként részt vettem, azokról a gazdasági egyesület által többször lettem bizottságba kiküldve.

Mult évi működés eredményeként kell felmentenem, hogy a „Baranyamegyei gazdasági egyesület“ és a „Pécsi szőlősgazdák egyesület“ által rendezett és beküldött kollektív-borkiállítás ily alakban javaslatomra történt, 51 kollektív kiállítás közül 41-en nyertek kinttatást boraikkal.

A „Pécsi szőlősgazdák egyesületének“ elsőrendű kollektív szőlőfaj-kiállításának működésén, buzgósságom eredménye, egy kertész-egyesület is.

Részvettem a „Baranyamegyei gazdasági egyesület“ által összeállított igen pontos borászati megyei térkép és a hozzá kiadott szőlőszeti és borászati füzet összeállításában.

Ajánlatomra védekezés szempontjából a Baranya megyében felállított 16 holdas amerikai szőlőtelep ügye annyira előre haladt, hogy remélhetőleg a közel jövőben létesülhet is.

A gyümölcsészet kedves foglalkozásom lévén, ez évben is több helyen ottlöttem s osztottam szét a magamalm Erdélyből hozott hiteles gyümölcsfa-oltó-galyaimból, júly, hogy 250—300 között áll sajtáktól oltványaim száma. Mindenütt a hivatalos teendők végzetével, az érdeklődőknek az alanyok vastagsága szerint a megfelelő gyümölcsfa-nemesítési módokat is bemutattam; ugyiszintén a fiatal és vén fák helyes nyessét, tisztogatását és fiatalítását.

A nép az oltási mintákat — például szemész, párosítás, lapozás, héj alá ékezés — kezében tartva vitte szét hozzátartozóikkal is megismertetni.

A lefolyt évben szakközleményeket bocsátottam közre a gyümölcsészet köréből a „Gyümölcsészeti és konyhakészítési füzetekből“; egy a szőlőszeti és borászati köréből levél alakban a helyi gazdasági egyesület hivatalos közlönyében.

Hirek.

Dulanszky Nándor dr megyés püspök öccsijára a jövő hét folyamán, mielőtt az ügy látszik állandóan esőre vált időjárás megengedi, elutazik székvárosába, hogy a bérmálás szentségét Toinaamegye azon egyházaiban, melyek e célra már régebben kijelöltettek, kiosztsa.

Szász Károly, a dunamelléki reformátusok püspöke, felső-baranyai fapásztori körütről — hiteles tudósítás szerint — október 2-án délután 1/2 óra körül érkezik a Szt.-Lőrinc felől jövő vonaton városunkba; a vasúti állomásonál hívei és tisztelői által ünnepélyesen fogadják, mely alkalommal hivatalosan a tolnai ref. esperes és a pécsi ref. hitgondnok üdvözlendik őt. — A püspök az állomásról a gondnok József-utca 18. számú házában berendezett szállására fog menni, hol az anyaszentegyház lelkesjei fogadják és elszállásolják. Ezen szállításán masnap október 3-án reggeli 9 óra körül a presbyterium tagjai és hívei közül többen megjelenvén, elkísérik őt az evang. unió által tartandó isteni tisztelet alkalmából egyházi szónoklatot tart, melyre a püspök hívei és tisztelői ezenem meghívatnak. Ugyanezek október 3-án a püspök tiszteletére társas ebéd rendeztetik, melyen hívei közül többen részt vesznek. Az egyházi ügyek bevégezése után a püspök, miután tőle a presbyterium és több hívei búcsút vesznek, október 4-én a délelőtti 11 órai vonathoz kísértetik, mikor is egy hónapot igénybe vett fapásztori látogatás után Budapestre visszatér. E körülményeket számos oldalról történt kérdészköde következtében tudomásra hozni szíves kötelességül ismertük.

A pécsi honvédkapcsolatokon 6 fensége József főherczeg — a legutolsó pillanattal változtatván meg uti rendjét, az ideán nem vett részt. Szárnyeselek: Graef Lovassági tábornok és Fejérvary Géza báró honvédelmi miniszter azonban eljöttek s itt tartózkodásuk alatt a püspök vendégei voltak. A magascrang vendégek kedden este hagyták el városunkat. A gyakorlatok minden nagyobb szerencsétlenség nélkül értek véget. Egy tüzer lovaról leestek s a rajta keresztül menő ágyúkerék lábait összetörte.

Tartalékos tisztek. Az 52-ik gy. ezred önkéntesei, számszerint 29 közül 15-en mentek fel az ideán Budapestre a tisztviselők letétele, Jezevics János tábornok és Facsar Jenő, Tallián Zsigmond és Christen Alajos hadnagyokkal. A vizsgálati bizottság Rippl tábornok elnökletével és két alelnök tiszttől, 2 őrnagyból és 2 kapitányból állott. A 15 jelentkező közül a vizsgát 7-en tették le sikerrel s ezek: Gábor Vilmos, Hadra va Pál, Küllely Pál, Littke Jenő, Pécsy Károly, Rásky Béla és Ráth Károly. Az eredményt nem mondhatjuk épen kedvezőnek, ámbar ha tekintetbe vesszük, hogy az ideai önkéntesek közül a tavasszal 13-an tétettek ki a százdhoz, hol aligha jött meg a kedvük a tanuláshoz, mást alig várhattunk.

Jogász-élet. A jogakademia olvasó-kör elnöki állására ma történik meg a választás és pedig nem, mint előző számunkban írtuk, Princ Jenő és Unkelhauser Károly között, hanem az utóbbi és Szabó Kálmán között, kinek javára Princ a jelöléstől lemondott.

Nagy nap. F. hó 30-ikán, csütörtökön lépnek ki az önkéntesek az egy évi katonaszkodás kötelekeiből. Az „Isten választott népe“ aligha örült jobban a szolgálat földjéről való kiszabadulásnak, mint önkéntesek e napnak. — De lesz is áldomás.

A Jankovits mohácsi aljarászói esetére vonatkozó, mult számunkban közöztetett cikk kapcsán készséggel kijelentjük, hogy azt nem Bolgár Kálmán ügyvéd írta, ki azt — mint mondja — azért sem írhatta volna, mert a közleményben sértő insinuatit lát az ügyben szereplő ügyvédek és bírósági tagok ellenében, nem lelvén rólu: feltehető, hogy bárki iránti rokonszenvből is a bíróság előtt nást, mint az igazságot vallják. A szerkesztőség részéről pedig kijelentjük, hogy a hivatkozott cikk közlése meg nem tagadhattuk ugyan, hanem amikor tartalmát és főleg irányát sok tekintetben magunkévá nem tesszük.

Bőkezű főpap. Haynald Lajos dr biboros érsek a kalocsai fi- és nőtanító képezési szegénysorsu növendékeknek segélyezésére 6450 forint adományozott a névvel együtt 12 apóli, további 4778 forint adott a nyár folyamán lefolyt bécsújfalusi r. k templom felépítésére s a főszékesegyház tisztogatása költségeit 1470 forint ismert bőkezűségével fedezte.

Növáltoztatás. Pfefferman u Lajos dr pécsi illetőségű német-bolyi lakos vezetőknének „Bors“-ra kért átváltoztatása f. é. 50,271 sz. belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

Gyászír. Halmi Nándorné, szül. Nickell Adél asszony — a pécsi művelt társadalomban előnyösen ismert Nickell családunk egyik szeretettreméltó tagja — elhunyt Apostagon. Sok jó ismerős és rokon őszinte emléke kíséri sírjába.

A jános-i plebánia ügyeinek rendezésére Simon Sándor szent-ferenc-rendű szerzetes küldetett ki adminisztráornl. Mint értesülünk, e plebánia végleges betöltése csak hosszabb idő mulva fog bekövetkezni.

A pécsi kir. törvényes elnök Tauszik Emil mohácsi ügyvédet a mohácsi kir. járásbírószághoz tolmácsává nevezte ki. — Maximovits Sándor pécsi kir. törv. díjnok irnokká nevezetett ki.

Tanítói pályázatok. Rácz-Tóttós fiók-közseg második tanítói állására október 11-ikéig, — Kis-Budmér kántor-tanítói állomására október 16-ikéig, — Bölcskén a r. k. iskolába harmadik tanítói állására október 21-ikéig, — Apárón a r. k. iskola II. osztályi tanítói állására október pályázat van hirdetve.

Halálozások. Krivitz Tamás mohácsi kéménysopró-mester meghalt f. hó 16-ikán, 67-ik évében. — Lang János volt mohácsi tanító, jelenleg pancsovai főreáliskola tanár neje, született Barbély Amália meghalt f. hó 18-án Mohácson, 48-ik évében.

A kolera Budapestben egyre nagyobb arányokban lép fel. Most már naponként az 50-et is felülmúlja a betegedések száma; eddig összesen mintegy 250 ember betegedett meg s közülök 80 halt meg. Szakértők szerint a járvány — szerencsénkre — szelíd lefolyású lesz. — Mohácson a 2-ik kolera-beteg is meghalt. Több beteges itt nem fordult elő.

Lancsuki postamesterre a soproni posta-igazgatóság Neumayer Emilia kisasszonyt nevezte ki.

A vallás érdekében. Weiser Gyula mohácsi izraelita néptanító az elsőkori ipariscolánál is mint tanító volt alkalmazva; miután azonban itt a tanítás péntek este történt és az izr. hitközség előjárói megtiltották neki, hogy péntek este tanítson, (az izraeliták legnagyobb ünnepe: a szombat péntek este kezdődik), Weiser utóbbi tiszteletől lemondott, helyébe Boda Károly mohács-belvárosi róm. kath. neptanító választotta meg.

A szüret Szegszárdon hétfőn vette kezdetét. Minthogy Egyed napján (f. hó 1-én) ragyogó szép napos idő volt — a szegszárdiak tapasztalata szerint az Egyed napi időjárás határozó szüretjük eredményére — az ideán kitűnő bor várható, amint az az előszüretből is kitűnt. Nálunk Pécsért szintén kitűnő, de változó mennyiségű bortermés várható, ha ugyan az eredményt a hét elején beállt és csütörtök reggel óta egyre zuhogó eső lényegesen meg nem rontja.

Derek földesur. Kulpiuban az ott felállított állami iskola a még csak tavaly létesített óvó iskolával kapcsolatban máris örvendetesen oldja meg feladatát. Kelemen Imre bugzó tanító az első évben az I. II. osztálybelyekkel annyira vitte, hogy a gyermekek magyarul beszélnek. Nemcsak Kulpi, hanem annak vidéke is küldi gyermekeit a magyar nyelv megtanulása végett ez iskolába s már annyira megtelt az osztály német, tót, szerb, illir stb. tanulóival, hogy többet lehetetlen felvenni. Ez állami iskola felállításra a kapini földesúr, Szemz 0. Mátyás érdeme.

Vándortanítói beszámoló. A mily kedves kötelességemnek tartottam működésem megkezdetekor a n. é. közönséget arról értesíteni, ép oly szívesen nyujtom át beszámolómamat is. A közelmult iskolai nagy szünidő alatt a megye következő községében jelentem meg és tartottam elméleti és gyakorlati előadást a gyümölcsfa oszkerü tenyészteséről. Nevezetesen: Vasas, Egerágh, Berkesd, Pellérd, Görcsöny, Oszró, Sellye, Gilvánfa, Magyar-Mecké és Szent-Dienesen. Gondom volt mindenütt arra, hogy kifejezésemben ne a szóvirágzat keressem, hanem a népnyelven szóljak s így hallgatóim által meg is értessem magamat, oda törekedtem előadásomban, hogy a nép közt a gyümölcsfatermelést iránt az érdeklődést felebrszessem s ezt nyomban gyakorlati utbaigazitással oldottam is meg. Kiemeltem különösen, hogy bizalommal forduljon hozzám kérdésével bárki is, a kinek gyümölcsfái körül fenakadása van, vagy egyben-másban tanácsot vagy utbaigazitást igényel. — Mindenütt meglátogattam a faiskolákat is, a hol is nem kétésem gyakorlati tanácsot, utbaigazitást, vagy felvilágositást adni, hangszólóval különösen, hogy addig általános gyümölcs-befalításra gondolni sem lehet, a míg az egyes községi faiskolák e célra a kiutendelő csemetéket közlésimáti képekbe nem lesznek. — Méltán megérdemeltém azonban a halálanság bélyegét, ha meg nem emlékezném a nevezett helyeken lakó főt. lelkes, jegyző és tanít urakról, kik nemcsak őszinte szívesseggel fogadtak mindenütt, hanem egyttal gondoskodtak arról is, hogy akárhány helyütt meglepő számú hallgatóság előtt tarthattam meg előadásomat. Fogadják e helyütt is ugy csekély-ségem részéről, valamint a közügy nevében hálas köszönetemet S legyeknek meggyőződve, hogy noha nem ringatom is magamat azon illuzióban, hogy vándor-utam után gomba módra szaporodnak a gyümölcsfák, de erősen hiszem, hogy mégis akadni fog itt-ott oly termékeny talaj, a melyben az elvetett sok mag közül egy rész kikel és nem teszi fáradságomat meddő időpazarlássá. Liebald Béni.

Uj találmany feyver. Legújabb hírek szerint az osztrák-magyar hadsereg a Manlicher vasuti mérnök által feitalált ismétltő szerkezetű feyverekkel fog ellátatni. A szerkezet, mint mondják, minden eddigi között a legjobb és jelenleg azon dolgoznak, hogy még tökéletesebbé tegyék; nem lévén azonban kizárva azon lehetőség sem, hogy a reform, mi, ha létesül, 1 millió feyver költséget számítva 40 millió forintba kerül, el fog ejteni.

A szigetvári kir. postahivatal f. é. október 1-én I. oszt. kincstári postahivatalll alakittatik s az ez időtől 1000 frjúg terjedő közönséges és 500 frjúg terjedő távfeliratványok felvételére és kifizetésére, valamint 500 frt utánvétel terhelt kocsipostai küldemények közvételére felhatalmazatik. Bndapestre és Bécs-be 5000 frjúg terjedő közönséges postáulványokat vehet fel.

Az ujjonk katonák multja. A közös hadügyminiszter kezdeményezése folytán a politikai hatóságok utasitást kapak, hogy a rendes sorozások befejezése után, de legkésőbb minden év október 1-ig tudassák az illető katonai parancsnokságokkal azokat az adatokat, melyek oly besorozottakra vonatkoznak, kik büntényből, vagy nyereségvágyból eredő vétség, vagy

pedig ugyanebből eredő kihalás miatt büntettek voltak. E rendelkeznek célját az képezi, hogy ezentul az ily büntetett katonák az előléptetésből ki legyenek zárva.

A pécsi borkereskedők egylete vasárnap tartotta alakuló ülését, melyen elnöknek Littke L., alelnöknek ifj. Engel Adolf, választmányi tagokul pedig Eizer János, Krausz Lajos, Szefritz J., Schapringner Gusztáv, Tauszig Zsigmon, Weiller Nep. János és Wertheimer Jakab választott meg.

A pozsonyi uj színház ünnepélyes megnyitása kedden történt, Tisza Kálmán, Trefort, Jókai s számos más politikai kitűnőség jelenlétében.

Jégréverések. Nagy zivatar és jégeső volt f. hó 15-ikén este a pécsi járás délkeleti részén. Különösen Nagy és Kis-Budmér határainban szenvedtek sokat a szőlők. Előzőleg, f. hó 9-ikén d. u. Mőcsényen és vidékén, 12-ikén pedig Kölesden volt nagy jégeső, itt azonban a kár csak részleges.

Jó tudni! A kir. pénzügyi közigazgatási bíróság fontos határozatot hozott. Kimondta ugyanis, hogy ha valamely okiraton a bélyeg más tintával és más kézzirálval van keresztül írva, mint a milyennel az okirat iratott, „a bélyeg az okiratra bíróság utólagosan felragasztottnak vélelmetatik.“

A nagykőrösi ref. tanító-közpő intézetben mozgalom indult meg, hogy az erre önként vállalkozó növendékeknek a fa-faragászat is tanitassék. Kalocsa Bal sa igazgató-tarcsés az előleges költségeket már fedezte is, a 1912-én pedig a tanításra ingyen vállalkozott. Örömmel vesznük tudomást e mozgalomról, melynek bizonyára megynkre is lesz üdvöz hatása, miután megy. k református községeknek egy része a jeles nagykőrösi tanítóközpő intézetet végeztet ifjakat alkalmazza tanítóul.

Lólopás. E hó 14—15. közti éjjel a belyei főhercegi uradalomhoz tartozó Breidafeld, vagy Malomszék pusztáról (Lúcs mellett) egy pej és egy sárnya lovat, továbbá egy zöld stájer kocsit löszter számmal ismeretlen tettesek elloptak. Annak, ki őket, vagy az ellopot. tárgyakat kézrekeriti, 100 frt jutalom adatik.

Szereucstőlmentül járt szinigazgató. Simándy Zsigmond szinigazgató, ki társulátival a mult évben megnéken több pontjan működött, folyó hó 4-én hajóval érkezett Budapestre. Mikor a hajó kikötött, Simándy bal keze — saját vigyázatlansága következtében — egy a hajó oldalához szorult, hogy a kemény fa a kéz fejét egészen összezúzta.

Lopások. Német-Bolyban f. hó 7-ikén volt a vásár, mely alkalommal egy belvárdi polgárnak, míg a koromban jóízűen falatozott, 2 lovat a kocsival együtt ellopták. — F. hó 11-én Olasziban Jeránt Stiponák 2 db 3 éves csikóját lopták el, ugyanezen éjjel pedig egy hidori polgárnak összes fchéményjét. A csendőrség, mint levelezőnk írja — erősen nyomoz ugyan, de az egész őr s ember helyett csak 3-ból állván, csekély számuknál fogva feladatuknak nem felelhetnek meg teljesen.

Különös csalásnak esett áldozatul egy Agulár nevű mágoesi özvegyasszony. Ugyanis az illetőböz beállított e héten 2 fiatalember, kik rokonainak adták ki magukat. Vacsora közben elbeszéltek, hogy selyemcukokkal házalnak és átadtak neki egy jól lepecsételt kis csomagot. Más napon kölcsön kertek 9 forint, hogy, miat mondák, az állomásról levő áruikat kiválthassák. A szegény asszony elég balga volt a kért összeget kölcsönadni, és most annak, valamint állítólagos rokonainak bottal ütheti a nyomát. A lepecsételt csomagban nem volt más, mint egy-két szennyes ruha.

Tömeges szerencsétlenségek. Morva Osztrauban, az Osztravica folyón épült kincstári lánchid a rajta átvonuló katonák alatt leszakadt; 6 ember her meghalt, számosan megsebesültek. — Mária-Radán, midőn a híres bucsujáró helyi temploma f. hó 12-ikén átjatos hívekkel volt tele, az oltár egyik gyertyájától egy leány ruhája meggyulladt. A tüz elrottant ugyan, de a láng láttára a tömeg megretent s azon felkiáltásra, hogy „ég a templom“ iszonyu tolongás támadt, melynek számos halott s 100-nál több uéhész sebesült esett áldozatul.

A szabadkai evangélikus vallásfelekezet e hó 8-án tartotta alakuló gyűlést és tényleg egyházközösség meg is alakult. A lelkesíti teendőkre vándorpapi állást szándékoznak szervezni, székhelyileg Szabadkán; fiók egyházközösségek lennének Zombor és Apatinban. Erre vonatkozólag azonban nem hoztak végleges határozatot, mert nem tudták Zombor és Apatin evangélikus híveinek számát és hogy bajlandó-e a 2 város a kiadósokhoz hozzájárulni? Zomborban e végből Roth K. T. ó-verbási evr. lelkész és Sculthéy Ede esperességi felügyelő jártak el, hol elhatározták, hogy a vándorpapi állást elfogadják, melynek székhelye Szabadka lesz. Továbbá 3 tagu bizottságot választottak, hogy a bizottság a hívőket összeírja és az előmunkálatokat megtegye.

Az ösztöndíjas tanulók pontos nyilvántartása céljából a közoktatásügyi minisztérium legközelebbi rendeletet bocsátott ki, mely szerint a tanítványok igazgatói évenként kétszer és pedig október és július hónapokban tartoznak intézetük ösztöndíjas növendékeiről tanhatóságukhoz rovatos kimutatást szolgáltatni be. Ez intézkedés célja egyrészt a pontos nyilvántartás; másrészt a növendékek erkölcsi viselete és szorgalma is feltüntetendő lévén, hogy az esetleg hanyag taruóktól az ösztöndíj elvonassék.

Az „Auróra“ magyar keresztény írők könyvkiadó szövetkezte kiadásában most jelent meg az „Auróra“ kis könyvtárának első füzet: Budavár ostroma. Írta: Szikly János dr.; ára 12 kr. — E népies és valóban közérdeklő vállalat folytatolagos füzetei a következők lesznek: 2. füz. Kolozsvár hős bíráj. Tört. elbeszélés Balázs Sándortól. 3. füz. Hogy teremtünk pénz? Nézetek a hasznos mezei gazdálkodásról Szeitz Tivadartól. 4. füz. Krónikás adamok Vén bakacsostól. 5. füzet: Hogy éljünk sokáig? Ebeczy Bélától. 6. füz. Egy régi jó magyar város az Alföldön Gyóry Vilmostól. 7. füz. Hogy tehetjük nagygyá a honi ipar? Mudrony Páltól. 8. füz. A cigányok Magyarországon Raday Rzsóttól. 9. füz. Tisza kezeies, két elbeszélés Gabányi Árpádtól. 10. füz. Magyarorszá; Mátyás király korában. Egy-egy füzetnek ára 12 kr. 10 füzetre előzetes leteti 1 forint az „Auróra“ magyar keresztény írők könyvkiadó szövetkezeténél Budapesten, IV., Koronaherceg-utca 16. sz. a., valamint minden hazai könyvkereskedés utján. Ajánljuk e pártolásra érdemes vállalatot olvasóink szives figyelmébe.

A Kis-Lexikon című egyetemes ismerettár 12-ik füzete is megjelent és ezzel e hasznos és célszerű munka be van fejezve. Hazánkban a lexikon-irodalom még igen gyengén van képviselve s már ez okból is

különös figyelmébe ajánljuk t. olvasóinknak az említett irodalmi ág ezen legújabb és leghelyesebb termékét. A lexicon az ismeretek mezején ép oly megbecsülhetetlen kincsés ház, mint például egy világ-kiváltás az ipar terén; meg van benne minden, a mi eddig előttünk ismeretlen volt — ilyen pedig sok akad az életben! — arról e Kis-Lexikonban gyors felvilágosítást nyerünk. Az említett művet még az a körülmény is ajánlja, hogy jelenleg a legolcsóbb magyar irodalmi munka; a 12 füzetre terjedő mű 61 iven 1036 igen tömör nyomású hasáblappal és 48 képes mellékleten 680 érdekes képpel rendelkezik s az ismeretek oly bő világot karolja fel, hogy egymaga egy is könyvtárral felér. Az egész mű ára (tai ósan fűzött két részben) 3 frt 60 kr. Kapható fűzetpontos is; egy-egy füzet ára 30 kr. Megrendelések a „Pallas“ irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz intézendők Budabestre, Keeskméti-utca 6. sz. hol egyttal csinos bekötési táblák is kaphatók; és pedig: 2 másdtábla 80 kr., 2 féltábla 1 frt; és féltráblából mindkét kötethez 80 kr. E táblák bármely könyvkereskedés révén is megszerezhetők.

A szt-Mihályi erdélyi pécsi országos vásár hónap vasárnap d. c. 11 órákor veszi kezdetét.

A lö-szemlőről és jutalom díjazásáról, mely vasárnap tartott, térhiány miatt csak jövő számunkban emlékeztetünk meg.

Vegyes hírek. Sélley László földbirtokos, Zalamegye vezérégyéniségeinek egyike, meghalt Zalamegye Egerszegén 70-ik évében. — Polgár Ignác szabari (veszprémei) helyi elnöke plébános plébániavádalmáról lemondott. — Országos Antal budapesti lakos Szabadkától a palicsi fürdő vezető főmőzsdonya vasutonalra 1/2 évre előmunkálati engedélyt kapott. — Perényi Antal szent-grothi segédfelkész a veszprémi „Dávid“ árva-intézet felügyelőjévé nevezetett ki. — Götze Róbert pallini uradalmi erdész-mérnök eljegyezte Mosner Anna kisasszonyt Drezdából — A rpa-kiállítás volt tervezve e hóban Keszthelyre, mely azonban az ideai árptermés súlyosága miatt elmarad. — Bóberity Milán vranyovai segédfelkész 5-én vezette oltárhoz Kulán Maximovits Lázár g. kel. esperes-plébános leányát; Angélt. — Schleichner Antal bajai mérnök egy, a m. kir. államvasutak bajai állomásától kiinduló, a Ferencsatorna bajai kikötőjéig vezetendő helyi vasutonalra előmunkálati engedélyt nyert. — Kraijoveci jegyzőnek (Zalamegyében) Verbanács Nándor választott meg. — Kilitiben két téglagyári munkás, egy férfi és egy nő elégett. — Gruits Miklós moholyi szerb tanító boldogtalan házasság miatt agyonlőtte magát. — Nagy tüz volt Belegen (Somogy megye) f. hó 7-én, melynek 20 ház és mellékpépület, sok fa és takarmány esett áldozatul. Szarvas Lajos földirtokos az oltás körül rendkívüli buzgósságot fejtett ki, összes fogatit és béresett oltásra küldve, minben a szolgabíró, az állomástnök és a tanító is tevékeny részt vett. — Tallián Gyula volt számtartó a tolnamegyei kir. adófelügyelő mellé ideiglenes III. oszt. illeték-kezelési számtartóvá nevezetett ki. — Brindl Jenő pápai póstastiszt eljegyezte Papp Antal német-újvári főszolgabíró leányát; Margitot. — Trimmel Lajosné született Ritter Anna meghalt Szegszárdon 64-ik évében. — Nagylőnyai Lőnyai Albert kapitány, a tolnai huszárszászad parancsnoka Pajecsevics Miklós budapesti hadparancsnok segédtiszteje lett. — Matavoszkzy Béla volt tolnamegyei, jelenleg beregmegyei kir. segédfelügyelő eljegyezte Mészner Irén kisasszonyt Munkácsban. — A kaposvári járás szolgabírói állására eddig Gabsovich Károly, Pozsgai Gyula és Ladányi György a jelöltek. — Bács-Bodrog megye főügyészévé az árvászeki elnökké lett Mihályi János helyébe Schlagetter Gyula kulai ügyvéd választott meg. — Szomolnokon egy kénybánya kigyuladt s folyton ég. — Szentandrásy Lajos eperjesi ügyvéd 150,000 frtot érő palotáját az eperjesi kir. katholikus gimnázium céljaira az országos tanulmányalaprak ajándékozta. — Páriban f. hó 14-én, midőn a lakosság Tamásiban volt vásáron, gyermekek gyujtogatása következtében tűz ütött ki, melynek 11 ház esett áldozatul. — Rábánék Pál takarékpénztári könyvelő Pakson szeptember 22-én vezette oltárhoz Breuer Berta kisasszonyt Egerben. — Doboványon Schulteisz Gábor veszprémi bíró, ki ott egy nagyobb bérletet akart átvenni, öngyilkoss lett. — Várbogay Bogay Elek meghalt 15-én Nagy-Bajomban, 74-ik évében. — Buday József szegszárdi ügyvéd elhunyt 14-én, 62-ik évében.

Ha mindenkit nem elegitene ki, már rége óta nem is létezne. Sümege-Csehi, Zala megye. Tisztelet uram; Valóban rendkívüli és bámulatra méltó gyógyhatásuk van az ön készitette Brandt R. gyógyszerész féle svájci labdacsoznak. Hogy azonban azok elterjedése a szenvedő emberiség javára általam is nyomtatékosabban eszközöltethessék, tisztelettel kérem a svájci labdacsokról irt legújabb rópirátat sziveskedjék megküldeni. Tisztelettel Mokor Pál. Mivel Magyarországon a Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsoinak sokféle utánzait vannak, gondosan meg kell nézni, hogy minden dobozon megvan-e a védőjegy: egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. aláírása.

Törvényszéki csarnok.

Polgári ügyek.

Szept. 14-én előadottat Kissfaludy Imre törvényszéki bíró által: Kis-Varga Verona Gyenis György és társai elleni per szerződés és tulajdonjog érvénytelenítése iránt. — Maupere Anna és társa Borbás József és társai elleni perök tulajdonjog s jár. iránt. — Tauszig Zsigmond Dániel Hirth elleni keresk. per 738 frt 33 kr. s jár. iránt. — Dani Lajos Jakab János és Hanyadi Peter elleni per birtokb. helyezés és költségek iránt.

Ugyanekkor Pálch Antal tszéki bíró által: Tóth Julia férj. Nagy-Berta Józsefné Kozma Peterné szül. Tóth Julia és társai mint gyám elleni per dróksóg iránt. — Popovits Máté Markovits Mikó és Adám elleni per szőlőbirtokba bocsajitása iránt. — Virth Jánosné szül. Szalagy Maria özv. Ipaesati Gaborné szül. Köröm Erzsébet ügy mint elhalt férje hagyatéka vegr. örököse elleni per zalogjog törlese iránt. — Nasz Erzsébet Till Bolázár elleni per házasság végfelbontása iránt. — Kaipli Julia férj. Katics Istvánné Dinger Károly és József elleni per tulajdonjog iránt.

Szeptember 16-án előadottat Bolgay Pongrácz tszéki bíró által: Perczel Béla mint a duna-drávai vasut tolna-baranyai konzorciumának elnöke Măgoes község ellen 2000 forint tőke s jár. iránti per. — Nagy József Simonyi Pál és neje, ugy társai elleni ingatlan átadás iránti per. — Kis-Vastag Katalin Kis-Vastag István ellen lefolyt perújítás pere.

Ugyanekkor Kaufmann Nándor tszéki bíró által előadottat: Hencc Mihályné özv. Vörös Istvánné és társai elleni örökösödési pere. — Soós David özv. Berta Józsefné és társai elleni vis szabehyezési pere.

